

Αριθμός απόφασης: ΑΔ336/2025

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄ - ΤΡΙΜΕΛΕΣ
(Ακυρωτική Διαδικασία)

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 16 Ιανουαρίου 2025, με την εξής σύνθεση: Βασιλική Βακούλα, Πρόεδρος Πρωτοδικών Δ.Δ., Στυλιανός Παπαδόπουλος και Κασσιανή Μανωλάκογλου, Πρωτοδίκες Δ.Δ. Ως γραμματέας συμμετείχε η Γεωργία Μπόζη, δικαστική υπάλληλος,

για να δικάσει την αίτηση ακύρωσης με ημερομηνία κατάθεσης και αριθμό καταχώρησης ΑΚΥ366/11.11.2024,

του _____, πολίτη Αιγύπτου, κατοίκου Θεσσαλονίκης, οδός _____ (Κέντρο Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης), νομίμως εκπροσωπούμενου από την εντεταλμένη επιτροπείας Σοφία Καρατσά, στην οποία ανατέθηκαν τα σχετικά καθήκοντα από τη διορισθείσα, με την 44/29.4.2021 διάταξη του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Χαλκιδικής, Επίτροπο του ανηλίκου Φορέα Παροχής Υπηρεσιών Επιτροπείας «PRAKSIS-Προγράμματα Ανάπτυξης Κοινωνικής Στήριξης και Ιατρικής Συνεργασίας», η οποία εμφανίστηκε στο ακροατήριο και ενέκρινε την άσκηση της αίτησης ακύρωσης,

κατά του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, ο οποίος δεν παρέστη.

Με την αίτηση αυτή επιδιώκεται η ακύρωση της IP663667/17.10.2024 απόφασης της 18ης Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών της Αρχής Προσφυγών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, κατά την οποία η υπόθεση συζητήθηκε αμέσως μετά την προεκφώνηση, με αναφορά στην έκθεση της Εισηγήτριας Κασσιανής Μανωλάκογλου (άρθρο 33 παρ. 2 του π.δ.18/1989 - Α΄ 8), το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε σύμφωνα με το Νόμο.

1.Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αίτησης ο αιτών απαλλάχθηκε της υποχρέωσης καταβολής παραβόλου (σχ. η ΠΡΔ91/5.12.2024 πράξη της Προέδρου του ΙΔ΄ Τμήματος του Δικαστηρίου).

2.Επειδή, με την αίτηση αυτή επιδιώκεται, παραδεκτώς, η ακύρωση της IP663667/17.10.2024 απόφασης της 18ης Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών της Αρχής Προσφυγών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, με την οποία απορρίφθηκε ως αβάσιμη η ενδικοφανής προσφυγή που άσκησε ο αιτών κατά της IP/478656/6.8.2024 απόφασης της χειρίστριας του Αυτοτελούς Κλιμακίου Ασύλου Ευάλωτων Ομάδων Θεσσαλονίκης Αφροδίτης Χατζηνικολάου και σε β΄ βαθμό ως προδήλως αβάσιμο το αίτημά του για χορήγηση διεθνούς προστασίας. Με την απόφαση της Επιτροπής διατάχθηκε επίσης η επιστροφή του αιτούντος στην χώρα καταγωγής του, σε μέλος της οικογένειάς του ή σε ορισθέντα κηδεμόνα ή σε κατάλληλες εγκαταστάσεις υποδοχής, κατά τους όρους της παρ. 2 του άρθρου 25 του ν.3907/2011.

3.Επειδή, με την 1150/30.6.2025 απόφαση της Ολομέλειας του ΣτΕ κρίθηκε κατά πλειοψηφία ότι το άρθρο 89 παρ. 2 του Συντάγματος δεν επιτρέπει την ανάθεση σε δικαστικό λειτουργό καθηκόντων

μονομελούς διοικητικού οργάνου, έστω και αν αυτό ασκεί αρμοδιότητες πειθαρχικού, ελεγκτικού ή δικαιοδοτικού χαρακτήρα. Κατά συνέπεια, η διάταξη του άρθρου 5 παρ. 7 του ν. 4375/2016, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 116 παρ. 2 του ν. 4636/2019 και η εν λόγω παράγραφος αναδιατυπώθηκε με το άρθρο 30 παρ. 2 του ν. 4686/2020, αντίκειται στο Σύνταγμα, κατά το μέρος που προβλέπει ότι οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών λειτουργούν και υπό μονομελή σύνθεση. Ωστόσο το ΣΤΕ αφού συνεκτίμησε α) τον μεγάλο αριθμό των απορριπτικών αποφάσεων επί αιτήσεων διεθνούς προστασίας, οι οποίες έχουν κριθεί από Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών υπό μονομελή σύνθεση και β) τις δυσχέρειες που θα κληθεί να αντιμετωπίσει η Διοίκηση από την πραγματική κατάσταση που θα προκύψει από τον αναδρομικό χαρακτήρα της διαγνωσθείσας αντισυνταγματικότητας, όρισε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 50 παρ. 3β του π.δ.18/1989 (Α'8), ότι οι συνέπειες της αντισυνταγματικότητας θα επέλθουν από την προηγούμενη ημέρα της δημοσίευσης της 1150/2025 απόφασης. Με αυτά τα δεδομένα, η προσβαλλόμενη απόφαση, λόγω του περιορισμού του αναδρομικού χαρακτήρα της διαγνωσθείσας αντισυνταγματικότητας, δεν τυγχάνει ακυρωτέα, παρά το γεγονός ότι εκδόθηκε από την 18η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών υπό μονομελή σύνθεση.

4.Επειδή, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 1Α της από 28.7.1951 Διεθνούς Σύμβασης της Γενεύης (ν.δ. 3989/1959, Α' 201), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2 του από 31.1.1967 Πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης (α.ν. 389/1968, Α' 125), νοείται ως πρόσφυγας κάθε πρόσωπο το οποίο «συνεπεία δικαιολογημένου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων ευρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να απολαύη της προστασίας της χώρας ταύτης ...». Εξάλλου, θεμελιώδη κανόνα της προστασίας των προσφύγων κατά την Σύμβαση της Γενεύης αποτελεί η αρχή της μη επαναπροώθησης, η οποία θεσπίζεται με το άρθρο 33 αυτής («Απαγόρευσις απελάσεως ή επαναπροώθησεως»), που ορίζει τα ακόλουθα «1. Ουδεμία Συμβαλλομένη Χώρα θα απελαύνη ή θα επαναπροωθή, καθ' οιονδήποτε τρόπον, πρόσφυγα, εις τα σύνορα εδαφών ένθα η ζωή ή η ελευθερία αυτών απειλούνται δια λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων». Περαιτέρω, με το άρθρο 78 [πρώην άρθρα 63, σημεία 1 και 2, και 64, παράγραφος 2 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΣΕΚ)] του Κεφαλαίου 2 «Πολιτικές σχετικά με τους ελέγχους στα σύνορα, το άσυλο και τη μετανάστευση», του Τίτλου V «Ο Χώρος Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης» της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ, βλ. ενοποιημένη απόδοση: ΕΕ C 202 της 7ης Ιουνίου 2016, σελ. 47 επ.) ορίζεται ότι: «1. Η Ένωση αναπτύσσει κοινή πολιτική στους τομείς του ασύλου, της επικουρικής προστασίας και της προσωρινής προστασίας με στόχο να παρέχεται το κατάλληλο καθεστώς σε οποιονδήποτε υπήκοο τρίτης χώρας χρήζει διεθνούς προστασίας και να εξασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της μη επαναπροώθησης. Η πολιτική αυτή πρέπει να συνάδει με τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και με το πρωτόκολλο της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων, καθώς και με άλλες συναφείς συμβάσεις. 2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν μέτρα όσον αφορά κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου, στο οποίο περιλαμβάνονται: α) ενιαίο καθεστώς ασύλου υπέρ των υπηκόων τρίτων χωρών, το οποίο ισχύει σε όλη την Ένωση, β) ενιαίο καθεστώς επικουρικής προστασίας για τους υπηκόους τρίτων χωρών που χρήζουν διεθνούς προστασίας, χωρίς να τους χορηγείται ευρωπαϊκό άσυλο, γ) ... δ) κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του ενιαίου καθεστώτος ασύλου ή επικουρικής προστασίας, ε) ...».

5.Επειδή, με βάση ιδίως το άρθρο 78 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) της ΣΛΕΕ εκδόθηκε η Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 (ΕΛΛ 337/9 της 20.12.2011) «σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας» (ΕΛ L 337/9 της 20.12.2011). Ο ν. 4939/2022 «Κύρωση Κώδικα Νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή

προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών» (Α' 111/10.6.2022), με τον οποίο μεταφέρθηκε εκ νέου στην εθνική έννομη τάξη η ανωτέρω Οδηγία και ο οποίος ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, προβλέπει στο άρθρο 1 ότι: «Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου οι παρακάτω όροι έχουν την εξής έννοια: α) ... κστ) "πρόσφυγας" είναι ο πολίτης τρίτης χώρας ο οποίος, συνεπεία βάσιμου φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, βρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγένειάς του και δεν μπορεί ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας ή ο ανιθαγενής ο οποίος, βρισκόμενος εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του για τους ίδιους προαναφερθέντες λόγους, δεν μπορεί ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να επιστρέψει σε αυτήν και στον οποίο δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 11, κζ) ... κη) "πρόσωπο που δικαιούται επικουρική προστασία" είναι, με την επιφύλαξη του άρθρου 16, ο πολίτης τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής που δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας αλλά στο πρόσωπό του συντρέχουν ουσιώδεις λόγοι από τους οποίους προκύπτει ότι, αν επιστρέψει στη χώρα της καταγωγής του ή, στην περίπτωση ανιθαγενούς, στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του, κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη κατά την έννοια του άρθρου 14 και που δεν μπορεί ή, λόγω του κινδύνου αυτού, δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας, κθ) ...», στο άρθρο 3 ότι: «1. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης ενημερώνουν τον αιτούντα για την υποχρέωσή του να υποβάλει το συντομότερο δυνατόν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησης διεθνούς προστασίας και αξιολογούν τα στοιχεία αυτά σε συνεργασία με τον αιτούντα.. 2. Στα στοιχεία της παρ. 1 περιλαμβάνονται οι δηλώσεις του αιτούντος, τα έγγραφα που έχει στη διάθεσή του σχετικά με την ηλικία του, το ιστορικό του ιδίου και των μελών της οικογενείας του, την ταυτότητα, την ιθαγένεια, τη χώρα και τον τόπο προηγούμενης διαμονής του, προηγούμενες συναφείς αιτήσεις, το δρομολόγιο που ακολούθησε, το δελτίο ταυτότητας και τα ταξιδιωτικά του έγγραφα, καθώς και οι λόγοι για τους οποίους ζητά διεθνή προστασία. 3. Η αξιολόγηση της αίτησης διεθνούς προστασίας γίνεται σε εξατομικευμένη βάση και περιλαμβάνει τη συνεκτίμηση: α) των συναφών στοιχείων που σχετίζονται με τη χώρα καταγωγής κατά τον χρόνο λήψης της απόφασης, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας της χώρας αυτής και του τρόπου εφαρμογής της, β) των συναφών δηλώσεων και των εγγράφων που υπέβαλε ο αιτών, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων που επικαλείται σχετικά με το αν έχει ήδη ή ενδέχεται να υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη, γ) της ατομικής κατάστασης και των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντος, όπως το προσωπικό ιστορικό, το φύλο και η ηλικία, ώστε να εκτιμηθεί αν, βάσει των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντος, οι πράξεις στις οποίες έχει ήδη εκτεθεί ή θα μπορούσε να εκτεθεί ισοδυναμούν με δίωξη ή σοβαρή βλάβη, δ) ... ε) ... 4. Το γεγονός ότι ο αιτών έχει ήδη υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη ή άμεσες απειλές τέτοιας δίωξης ή βλάβης, αποτελεί σοβαρή ένδειξη ότι είναι βάσιμος ο φόβος του ότι θα υποστεί δίωξη ή ότι διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης, εκτός εάν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι η προηγούμενη δίωξη ή σοβαρή βλάβη δεν θα επαναληφθεί. 5. Όταν στοιχεία των δηλώσεων του αιτούντος δεν τεκμηριώνονται με έγγραφα ή άλλες αποδείξεις, τα στοιχεία αυτά δεν χρειάζονται επιβεβαίωση, όταν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι: α) ο αιτών έχει καταβάλει πραγματική προσπάθεια να τεκμηριώσει την αίτησή του, β) ο αιτών έχει υποβάλει όλα τα συναφή στοιχεία, τα οποία διαθέτει και έχει δώσει ικανοποιητική εξήγηση για την τυχόν έλλειψη άλλων λυσιτελών στοιχείων, γ) οι δηλώσεις του θεωρούνται συνεπείς και ευλογοφανείς και δεν έρχονται σε αντίθεση με διαθέσιμα ειδικά και γενικά στοιχεία που αφορούν την περίπτωσή του, δ) αιτήθηκε την παροχή διεθνούς προστασίας το ταχύτερο δυνατόν, εκτός αν προβάλλει βάσιμο λόγο που τον εμπόδισε να το πράξει, ε) η γενική αξιοπιστία του αιτούντος είναι θεμελιωμένη. Σε κάθε περίπτωση ισχύει το ευεργέτημα της αμφιβολίας. 6. ...», στο άρθρο 5 ότι: «Στους φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης συμπεριλαμβάνονται: α) το κράτος, β) ... γ) μη κρατικοί φορείς, αν μπορεί να καταδειχθεί ότι οι φορείς υπό α και β, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών οργανισμών, δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμούν να παράσχουν προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 6», στην παρ. 1 του άρθρου 8 ότι: «Μία πράξη για να θεωρηθεί ως πράξη δίωξης κατά την έννοια του άρθρου 1Α της Σύμβασης της Γενεύης πρέπει: α) να είναι αρκούντως σοβαρή λόγω της φύσης ή της επανάληψής

της, ώστε να συνιστά σοβαρή παραβίαση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικά των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 15 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών (ν.δ. 53/1974, Α` 256) ή β) να αποτελεί σώρευση διαφόρων μέτρων, συμπεριλαμβανομένων παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η οποία να είναι αρκούντως σοβαρή, ούτως ώστε να θίγεται το άτομο κατά τρόπο αντίστοιχο με τον αναφερόμενο στην περ. α΄» και στο άρθρο 14 ότι: «Η σοβαρή βλάβη συνίσταται σε: α) θανατική ποινή ή εκτέλεση, ή β) βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία του αιτούντος στη χώρα καταγωγής του, ή γ) σοβαρή και προσωπική απειλή κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας αμάχου λόγω αδιάκριτης ασκήσεως βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύρραξης».

6.Επειδή, εξάλλου, βάσει του στοιχ. δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 78 ΣΛΕΕ εκδόθηκε η Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιатύπωση)» (ΕΛ L 180/60 της 29.6.2013), στα άρθρα 36 και 37 της οποίας προβλέπονται η έννοια της ασφαλούς χώρας καταγωγής και η δυνατότητα των κρατών μελών να χαρακτηρίζουν τρίτες χώρες ως ασφαλείς χώρες καταγωγής, ενώ στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας παρατίθενται οι προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν προκειμένου μία χώρα να χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής. Περαιτέρω, από τον συνδυασμό των άρθρων 32 παρ. 2 και 31 παρ. 8 περ. β΄ της ίδιας ως άνω Οδηγίας συνάγεται ότι τα κράτη μέλη μπορούν να χαρακτηρίζουν, στην εθνική τους νομοθεσία, αβάσιμες αιτήσεις ως προδήλως αβάσιμες, εφόσον ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής. Εξάλλου, ο ως άνω ν. 4939/2022, με τον οποίο μεταφέρθηκε εκ νέου η ως άνω Οδηγία στην εθνική έννομη τάξη ορίζει στο άρθρο 92 ότι: «1. Ασφαλείς χώρες καταγωγής είναι: α) Όσες περιλαμβάνονται στον κοινό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. β) Οι χώρες, πέραν εκείνων της περ. α΄, οι οποίες περιλαμβάνονται στον εθνικό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής που καταρτίζεται και τηρείται σύμφωνα με την παρ. 5 του παρόντος άρθρου. 2. Μία χώρα μπορεί να χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής για τον αιτούντα, μόνον εφόσον μετά την εξέταση της αίτησης αποδειχθεί ότι ο αιτών: α) έχει την ιθαγένεια της χώρας ... και β) δεν επικαλείται σοβαρούς λόγους για να θεωρηθεί ότι η χώρα δεν είναι ασφαλής χώρα καταγωγής για τον ίδιο, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες υπό τις οποίες ευρίσκεται και όσον αφορά την αναγνώρισή του ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας κατά τις κείμενες διατάξεις. 3. Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής χώρα καταγωγής εάν, βάσει της νομικής κατάστασης, της εφαρμογής του δικαίου στο πλαίσιο του δημοκρατικού συστήματος και των γενικών πολιτικών συνθηκών, καταδεικνύεται σαφώς ότι γενικά και μόνιμα δεν υφίσταται δίωξη, όπως ορίζεται στο άρθρο 8 του παρόντος Κώδικα, ούτε βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, ούτε απειλή που προκύπτει από τη χρήση αδιάκριτης βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύγκρουσης. 4. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου, λαμβάνεται, μεταξύ άλλων, υπόψη ο βαθμός στον οποίο παρέχεται προστασία κατά της δίωξης ή της κακομεταχείρισης μέσω: α) Των σχετικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων της χώρας και του τρόπου εφαρμογής τους. β) Της τήρησης των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που προβλέπονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (ΕΣΔΑ - ν.δ. 53/1974, Α` 256), στο Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (ν. 2462/1997, Α` 25), ιδίως δε, των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση δυνάμει της παρ. 2 του άρθρου 15 της ΕΣΔΑ και στη Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (ν. 1782/1988, Α` 116) και στη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ν. 2101/1992, Α` 192). γ) Της τήρησης της αρχής της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης. δ) Της πρόβλεψης μηχανισμού αποτελεσματικής προσφυγής κατά των παραβιάσεων των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών. 5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Εξωτερικών, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου, καθορίζονται οι χώρες καταγωγής που χαρακτηρίζονται ασφαλείς, σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη, σύμφωνα με τα οριζόμενα

στις προηγούμενες παραγράφους, για την έκδοση της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης πρέπει να είναι επίκαιρα και να προέρχονται από έγκυρες πηγές ενημέρωσης, ιδίως από επίσημες διπλωματικές πηγές της ημεδαπής και της αλλοδαπής, τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο, τη νομοθεσία των λοιπών κρατών μελών σε σχέση με την έννοια των ασφαλών χωρών, το Συμβούλιο της Ευρώπης, την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε για τους Πρόσφυγες. Ο καθορισμός επανεξετάζεται υποχρεωτικά τον Νοέμβριο κάθε έτους. Εάν διαπιστώνεται σημαντική αλλαγή της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε χώρα που έχει χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής, ο χαρακτηρισμός επανεξετάζεται το ταχύτερο δυνατό και προ της παρέλευσης έτους, κατά το προηγούμενο εδάφιο. Για κάθε απόφαση χαρακτηρισμού ενημερώνεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή», στις παρ. 9 και 10 του άρθρου 88 ότι: «9. Η Αποφαινόμενη Αρχή εξετάζει μία αίτηση με την ταχύρρυθμη διαδικασία, όταν: α) ... β) ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής, σύμφωνα με το άρθρο 92 του παρόντος Κώδικα, γ) ... 10. Αιτήσεις διεθνούς προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων εξετάζονται με την ταχύρρυθμη διαδικασία της παρ. 9 του παρόντος άρθρου μόνον εφόσον: α) ο ασυνόδευτος ανήλικος προέρχεται από χώρα, η οποία περιλαμβάνεται στον κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής κατά την παρ. 5 του άρθρου 92 του παρόντος Κώδικα ή β) ...», στο άρθρο 93 ότι: «1. ... 2. Ως προδήλως αβάσιμες θεωρούνται οι αιτήσεις της παρ. 1 που έχουν εξεταστεί με την διαδικασία της παρ. 9 του άρθρου 88 του παρόντος Κώδικα, και ειδικότερα εφόσον: α) ... β) ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής, σύμφωνα με το άρθρο 92 του παρόντος Κώδικα, γ) ... 3. Σε κάθε περίπτωση, η αίτηση ασύλου είναι προδήλως αβάσιμη εάν ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής και είναι προφανές από τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης ότι παραμένει στο έδαφος της Χώρας μόνο για οικονομικούς λόγους», στο άρθρο 97 ότι: «1. Ο αιτών δικαιούται να ασκήσει ενδικοφανή προσφυγή σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 102 ενώπιον της Αρχής Προσφυγών: α) ... β) Κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας με την ταχύρρυθμη διαδικασία, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 88, ... εντός είκοσι (20) ημερών από την επίδοση της απόφασης ή από τότε που τεκμαίρεται ότι ο προσφεύγων έλαβε γνώση, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 87. γ) ... 2. ... 3. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής και μέχρι την επίδοση της απόφασης επ' αυτής, αναστέλλεται κάθε μέτρο απέλασης, επανεισδοχής ή επιστροφής του αιτούντος, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων του άρθρου 110 του παρόντος Κώδικα. 4. ...» και στο άρθρο 110 ότι: «1. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας για την άσκηση της προσφυγής και έως την έκδοση απόφασης επί αυτής, ο αιτών επιτρέπεται να παραμείνει στο έδαφος της Χώρας. Στην περίπτωση αυτή, αναστέλλεται κάθε μέτρο απέλασης, επανεισδοχής ή επιστροφής του προσφεύγοντος. 2. Κατά παρέκκλιση από τα οριζόμενα στην παρ. 1, στις περιπτώσεις που η προσβαλλόμενη απόφαση έχει απορρίψει την αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας με την αιτιολογία ότι: α) ... καθώς και ε) στις περιπτώσεις που η αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας έχει απορριφθεί κατά την ταχύρρυθμη διαδικασία, πλην των περ. α' και η' της παρ. 9 και της παρ. 10 του άρθρου 88, η παραμονή διατάσσεται με απόφαση που φέρει συνοπτική αιτιολογία της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών, ενώπιον της οποίας εκκρεμεί η προσφυγή ή του δικαστή, σε περίπτωση μονομελούς σύνθεσης, ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η προσφυγή, κατόπιν ειδικού αιτήματος του προσφεύγοντος. Μέτρο απέλασης, επανεισδοχής ή επιστροφής δεν μπορεί να εκτελεστεί σε βάρος του προσφεύγοντος πριν την έκδοση αποφάσεως επί της κατά το προηγούμενο εδάφιο αιτήσεώς του. Η εξέταση του αιτήματος αυτού γίνεται σε συνεδρίαση της Επιτροπής σε συμβούλιο, ή από τον δικαστή, σε περίπτωση μονομελούς σύνθεσης, χωρίς να απαιτείται κλήση του αιτούντος να παρασταθεί». Κατ' επίκληση, δε, της ως άνω εξουσιοδοτικής διάταξης της παρ. 5 του άρθρου 92 του ν. 4939/2022 δημοσιεύτηκαν διαδοχικά (έως την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης) η 708368/25.11.2022 (Β' 6012) και 527235/5.12.2023 (Β' 6844) κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εξωτερικών και Μετανάστευσης και Ασύλου περί κατάρτισης Εθνικού Καταλόγου Χωρών Καταγωγής που χαρακτηρίζονται ως ασφαλείς. Η πρώτη από τις ως άνω κοινές υπουργικές αποφάσεις (Κ.Υ.Α.), με την οποία καταργήθηκε και η προϊσχύσασα 78391/10.2.2022 Κ.Υ.Α. (Β' 667), επικαλείται, μεταξύ άλλων, την 672467/10.11.2022 εισήγηση του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου «Κατάρτιση Εθνικού Καταλόγου χωρών καταγωγής που χαρακτηρίζονται ως ασφαλείς, σύμφωνα με το άρθρο 92 του ν. 4939/2022», η δε δεύτερη από τις ως άνω Κ.Υ.Α. επικαλείται αντίστοιχα την

485713/31.10.2023 εισήγηση του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου περί «Κατάρτισης Εθνικού Καταλόγου χωρών καταγωγής που χαρακτηρίζονται ως ασφαλείς, σύμφωνα με το άρθρο 92 του ν. 4939/2022». Και στις δύο αυτές Κ.Υ.Α. η Αίγυπτος χαρακτηρίζεται ως ασφαλής χώρα καταγωγής.

7.Επειδή, με τις ως άνω διατάξεις των άρθρων 36 και 37 της Οδηγίας 2013/32, όπως μεταφέρθηκαν στην εσωτερική έννομη τάξη με το άρθρο 92 του ν. 4939/2022, θεσπίζεται ένα ειδικό καθεστώς εξέτασης στο οποίο υποβάλλονται οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας που εμπίπτουν σ' αυτές, καθεστώς το οποίο βασίζεται σε μια μορφή μαχητού τεκμηρίου περί επαρκούς προστασίας στη χώρα καταγωγής, δυνάμενου να ανατραπεί από τον αιτούντα εφόσον αυτός προβάλει επιτακτικούς λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή του (πρβλ. ΔΕΕ απόφαση της 25ης Ιουλίου 2018, Α, C-404/17, σκ. 25). Επιπλέον, η αίτηση αυτή, εφόσον κριθεί ότι είναι αβάσιμη, απορρίπτεται ως προδήλως αβάσιμη, ο δε αιτών στερείται του δικαιώματος παραμονής στο έδαφος της χώρας ως την εκδίκαση της ενδικοφανούς προσφυγής του, ενώ για την άσκηση της εν λόγω προσφυγής ισχύει συντομότερη προθεσμία (βλ. ΔΕΕ απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, C-406/22, CV, σκ. 48-50). Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι ο χαρακτηρισμός τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής ανάγεται στις διαδικαστικές πτυχές των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, καθόσον ένας τέτοιος χαρακτηρισμός δύναται να έχει αντίκτυπο στη διαδικασία εξέτασης τέτοιων αιτήσεων βλ. ΔΕΕ απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, C-406/22, CV, σκ. 91).

8.Επειδή, εξάλλου, στον ν.3907/2011, με το κεφάλαιο Γ' (άρθρα 16 έως 33) του οποίου προσαρμόστηκε η ελληνική νομοθεσία προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008 «σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη-μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών» (ΕΕ L 348), ορίζονται τα ακόλουθα: στο άρθρο 20 (άρθρο 5 της Οδηγίας) ότι «Οι αρμόδιες αρχές κατά την εφαρμογή του παρόντος Κεφαλαίου λαμβάνουν δεόντως υπόψη: α) το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, β) την οικογενειακή ζωή, γ) την κατάσταση της υγείας του συγκεκριμένου υπηκόου τρίτης χώρας και τηρούν την αρχή της μη επαναπροώθησης», στο άρθρο 21 (άρθρο 6 της Οδηγίας), όπως η παρ. 1 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 2 του ν.4825/2021 (Α' 157), ότι: «Σε περίπτωση απόρριψης αίτησης διεθνούς προστασίας ... η αρμόδια αρχή εκδίδει απόφαση επιστροφής του υπηκόου τρίτης χώρας. Η απόφαση επιστροφής αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της απόφασης απόρριψης της αίτησης διεθνούς προστασίας ...» και στο άρθρο 25 ότι «1.Πριν αποφασισθεί η έκδοση απόφασης επιστροφής ασυνόδευτου ανήλικου, και αφού ληφθούν υπόψη τα βέλτιστα συμφέροντα του, παρέχεται συνδρομή από κατάλληλους φορείς, άλλους από τις αρχές που διενεργούν την επιστροφή, οι οποίοι μνημονεύονται στις διατάξεις του άρθρου 19 του π.δ. 220/2007 (ΦΕΚ 251Α') και οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως. 2. Πριν απομακρυνθεί ασυνόδευτος ανήλικος από τη Χώρα, οι αρμόδιες αρχές εξακριβώνουν ότι αυτός θα επιστραφεί σε μέλος της οικογένειάς του, σε ορισθέντα κηδεμόνα ή σε κατάλληλες εγκαταστάσεις υποδοχής στο κράτος επιστροφής».

9.Επειδή, όπως κρίθηκε από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 5 της οδηγίας 2008/115, το οποίο τιτλοφορείται «Μη επαναπροώθηση, βέλτιστα συμφέροντα του παιδιού, οικογενειακή ζωή και κατάσταση της υγείας», όταν τα κράτη μέλη εφαρμόζουν την εν λόγω οδηγία, οφείλουν, αφενός, να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τα βέλτιστα συμφέροντα του παιδιού, την οικογενειακή ζωή, την κατάσταση της υγείας του ενδιαφερόμενου υπηκόου τρίτης χώρας και, αφετέρου, να τηρούν την αρχή της μη επαναπροωθήσεως [αποφάσεις της 11ης Δεκεμβρίου 2014, Boudjlida, C-249/13, σκέψη 48, και της 8ης Μαΐου 2018, Κ.Α. κ.λπ. (Οικογενειακή επανένωση στο Βέλγιο), C-82/16, σκέψη 102]. Επομένως, όταν η αρμόδια εθνική αρχή σκοπεύει να εκδώσει απόφαση επιστροφής, οφείλει υποχρεωτικώς να τηρεί τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από το άρθρο 5 της οδηγίας 2008/115 και να ακούει ως προς το ζήτημα αυτό την άποψη του ενδιαφερομένου. **Επιπλέον, από τη νομολογία αυτή προκύπτει ότι, όταν το οικείο κράτος μέλος σκοπεύει να εκδώσει απόφαση επιστροφής σε βάρος ασυνόδευτου ανήλικου, οφείλει υποχρεωτικώς να ακούσει την άποψη του ανήλικου σχετικά με τις**

συνθήκες υποδοχής του στο κράτος επιστροφής. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/115, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, στοιχείο α', της οδηγίας αυτής και με το άρθρο 24, παράγραφος 2, του Χάρτη, έχει την έννοια ότι το οικείο κράτος μέλος, πριν εκδώσει απόφαση επιστροφής σε βάρος ασυνόδευτου ανηλίκου, πρέπει να προβεί σε γενική και εμπειριστατωμένη εκτίμηση της καταστάσεως του εν λόγω ασυνόδευτου ανηλίκου λαμβάνοντας υπόψη τα βέλτιστα συμφέροντα του παιδιού. Στο πλαίσιο αυτό, το εν λόγω κράτος μέλος οφείλει να εξακριβώσει ότι στο κράτος επιστροφής υπάρχει διαθέσιμη κατάλληλη υποδοχή για τον ασυνόδευτο ανήλικο όχι μόνο κατά το στάδιο της απομάκρυνσης ήτοι της εκτέλεσης της απόφασης αλλά προ της λήψης του μέτρου της επιστροφής. Περαιτέρω, η ανωτέρω υποχρέωση δεν απαλλάσσει το κράτος μέλος από την υποχρέωση να εξακριβώσει, κατά το άρθρο 10, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας, πριν προβεί στην απομάκρυνση ενός τέτοιου ανηλίκου, ότι αυτός θα παραδοθεί σε μέλος της οικογένειάς του, σε ορισθέντα κηδεμόνα ή σε κατάλληλες δομές υποδοχής στο κράτος επιστροφής. Στο πλαίσιο αυτό, το οικείο κράτος μέλος πρέπει να λαμβάνει υπόψη κάθε εξέλιξη της καταστάσεως που τυχόν επέλθει μετά την έκδοση μιας τέτοιας αποφάσεως επιστροφής (βλ. ΔΕΕ απόφαση της 14.1.2022, TQ C-441/19). Εξάλλου, η προστασία των βέλτιστων συμφερόντων του παιδιού επιβάλλεται και στο πλαίσιο διαδικασίας που οδηγεί στην έκδοση απόφασης για την επιστροφή ανηλίκου, έστω και αν ο ανήλικος έχει τη δυνατότητα να τα επικαλεστεί στο πλαίσιο μεταγενέστερης διαδικασίας για την αναγκαστική εκτέλεση της εν λόγω απόφασης επιστροφής, προκειμένου να επιτύχει, ενδεχομένως, την αναστολή της εκτέλεσης (βλ. ΔΕΕ απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 2023, GS C-484/22)

10.Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: Ο αιτών, πολίτης Αιγύπτου, γεννημένος στις ____ εισήλθε στην Ελλάδα ασυνόδευτος και υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας, η οποία καταγράφηκε στις 11.6.2024 στο Αυτοτελές Κλιμάκιο Ασύλου Ευάλωτων Ομάδων Θεσσαλονίκης (ΑΚΑ-ΕΟΘ), δηλώνοντας ότι εγκατέλειψε την χώρα του για οικονομικούς λόγους. Στις 5.8.2024 παρέστη σε προσωπική συνέντευξη που διενεργήθηκε από την χειρίστρια του ανωτέρω Αυτοτελούς Κλιμακίου Αφροδίτη Χατζηνικολάου, παρουσία της εντεταλμένης επιτρόπου του Σοφίας Καρατσά και του εξουσιοδοτημένου δικηγόρου του Ιωάννη Μηλίτη. Κατά την έναρξη της συνέντευξης, ο αιτών ενημερώθηκε ότι η Αίγυπτος συμπεριλαμβάνεται στον εθνικό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής και ο ίδιος πρέπει να στοιχειοθετήσει τους λόγους για τους οποίους η χώρα αυτή δεν είναι ασφαλής για αυτόν. Κατά την συνέντευξη αυτή, ο αιτών δήλωσε ότι έχει αραβική καταγωγή, ότι είναι χριστιανός κόπτης στο θρήσκευμα, ότι φοίτησε στο σχολείο έως την Στ' τάξη του Δημοτικού και ότι γεννήθηκε και έζησε στη Minya της Αιγύπτου, μέχρι να εγκαταλείψει την χώρα του. Πριν φύγει από την Αίγυπτο εργαζόταν στα χωράφια και στις κότες. Ο αιτών ανέφερε ότι οι γονείς του, τρεις αδερφές και τρεις αδερφοί του ζουν στην χώρα καταγωγής του και διατηρεί επικοινωνία με τον πατέρα και την μητέρα του. Εξήγησε ότι έφυγε από την Αίγυπτο, με την βοήθεια διακινητή, την επαφή με τον οποίο και τα χρήματα που χρειάστηκαν ανέλαβε ο πατέρας του. Αρχικά, πήγε στην Λιβύη, όπου παρέμεινε παράνομα για περίπου 25 ημέρες και μέσω Κρήτης εισήλθε στην Ελλάδα. Στην Λιβύη διέμενε σε μία αποθήκη μαζί με περίπου 120 άλλα άτομα, ο φύλακας τον ανάγκαζε να του καθαρίζει το δωμάτιο και να του πλένει τα ρούχα και συχνά τον χτυπούσε ή τον απειλούσε με μαχαίρι. Ο αιτών είπε ότι δεν κατάφερε να συνεχίσει την φοίτησή του στο σχολείο, διότι από την ηλικία των 10 ετών αναγκάστηκε να δουλεύει για να συνδράμει οικονομικά την οικογένειά του που είχε χρέη. Εξήγησε ότι δούλευε και τις βραδινές και τις πρωινές ώρες, τα χρήματά του τα έπαιρνε ο πατέρας του, ότι ενίοτε διέφευγε στο Κάιρο για να δουλέψει στα χωράφια, διαμένοντας σε κατάλυμα που του εξασφάλιζε ο εργοδότης του και πάλι αναγκάζονταν να παραδίδει στον πατέρα του την αμοιβή του, δηλώνοντας «Ας τα παίρνει ο πατέρας μου, δεν μπορώ να πω όχι, είναι ο πατέρας μου» (σελ. 8 πρακτικού). Ο αιτών είπε επίσης ότι διατηρούσε καλές σχέσεις με την μητέρα του, όχι τόσο όμως με τον πατέρα του, ο οποίος τον ανάγκασε να εγκαταλείψει το σχολείο και τον χτυπούσε με το χέρι ή με ένα ξύλο, μία φορά το μήνα, για να του πάρει τα χρήματά του, από τα οποία ο αιτών κρατούσε 500 αιγυπτιακές λίρες για τον εαυτό του. Διευκρίνισε, ωστόσο, ότι μόνο σε τέτοιες περιπτώσεις τον

χτυπούσε ο πατέρας του, ενώ κατά τα λοιπά δεν χειροδικούσε σε βάρος του ούτε σε βάρος άλλου μέλους της οικογένειας. Στην ερώτηση τι φοβάται ότι θα συμβεί εάν επιστρέψει στην χώρα του, ο αιτών απάντησε πως στην πατρίδα του δούλευε και δεν θέλει να ξαναγυρίσει, στην ερώτηση πως θα τον δεχόταν η οικογένειά του σε περίπτωση επιστροφής, απάντησε ότι, εάν ο πατέρας του δεν πληρώσει τα δανεικά, θα πάει φυλακή και τέλος, στην αντίστοιχη ερώτηση του δικηγόρου του απάντησε ότι ο πατέρας του θα τον χτυπήσει εάν γυρίσει πίσω. Με την IP/478656/6.8.2024 απόφαση της ως άνω χειρίστριας του ΑΚΑ ΕΟΘ το αίτημα διεθνούς προστασίας που υπέβαλε ο αιτών απορρίφθηκε ως προδήλως αβάσιμο και κατά της απόφασης αυτής ο τελευταίος άσκησε ενδικοφανή προσφυγή, με την οποία προέβαλε ότι στην χώρα καταγωγής τους εκτέθηκε από μικρή ηλικία σε συνθήκες εξαθλίωσης, λόγω της ένδειας της οικογένειάς του, εξαναγκαζόμενος να εγκαταλείψει το σχολείο και να εργαστεί υπό πολύ σκληρές συνθήκες με ελάχιστη αμοιβή και υπάρχει κίνδυνος εάν επιστρέψει να αντιμετωπίσει την ίδια κατάσταση. Εξέθεσε δε ότι το γεγονός ότι έχει οικογένεια στην Αίγυπτο δεν του εξασφαλίζει την απαιτούμενη προστασία, διότι είχε αναγκαστεί να εργαστεί μακριά από τους γονείς του από την ηλικία των 10 ετών και να υποστεί τη βία που ασκούσε ο πατέρας του σε βάρος του, χωρίς να παρέχεται προστασία από το κράτος. Επιπροσθέτως, με την προσφυγή του ο αιτών επικαλέστηκε την από 29.7.2024 ψυχοκοινωνική έκθεση της κοινωνικής λειτουργού του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης Νικολέτας Τζοβαροπούλου, σύμφωνα με την οποία υπέστη από τα παιδικά του χρόνια κακοποίηση και παραμέληση, εξωθήθηκε στην σκληρή εργασία και η φοίτησή του υπήρξε σποραδική με αποτέλεσμα να πρόκειται για έναν πρακτικά αναλφάβητο έφηβο. Κατά την εκτίμηση της ανωτέρω κοινωνικής λειτουργού, παρουσιάζει μειωμένη αντιληπτική ικανότητα και γνωστικά ελλείμματα, χαμηλή αυτοεκτίμηση, δυσκολίες στην κοινωνική αλληλεπίδραση και τάση απομόνωσης. Το βέλτιστον συμφέρον του είναι, σύμφωνα με την ίδια έκθεση, να εξασφαλιστεί ένα περιβάλλον με παροχή ψυχολογικής υποστήριξης, να δημιουργηθεί υποστηρικτικό δίκτυο για την κοινωνική του ένταξη και την ανάπτυξη των κοινωνικών του δεξιοτήτων και να ενισχυθεί η εκπαίδευση του με συστηματική φοίτηση στο σχολείο και κάλυψη των μαθησιακών του κενών. Η 18η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφύγων έκανε δεκτούς ως αξιόπιστους τους ισχυρισμούς του αιτούντος, ως προς τα στοιχεία της ταυτότητάς του, την καταγωγή του, την προσωπική και οικογενειακή του κατάσταση και το μορφωτικό του επίπεδο καθώς και τους οικονομικούς λόγους που επικαλέστηκε για την φυγή του από την Αίγυπτο. Ωστόσο δεν έκανε δεκτό ως λόγο απροθυμίας του αιτούντος να επιστρέψει στην χώρα καταγωγής του, τον ισχυρισμό του ότι υπήρξε θύμα ενδοοικογενειακής βίας, με την αιτιολογία ότι ο τελευταίος, κατά την προσωπική του συνέντευξη, τόνισε ότι η απροθυμία του οφείλεται μόνο σε οικονομικούς λόγους, παρά τις χειροδικίες του πατέρα του σε βάρος του. Περαιτέρω, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της ότι η Αίγυπτος περιλαμβάνεται στον κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής και απεφάνθη ότι ο αιτών δεν είχε επικαλεστεί σοβαρούς λόγους για να θεωρηθεί ότι η Αίγυπτος δεν είναι ασφαλής χώρα καταγωγής γι' αυτόν, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες υπό τις οποίες βρίσκεται, δοθέντος ότι οποιαδήποτε οικονομική δυσχέρεια ή γενικότερη δυσκολία εξεύρεσης εργασίας που οφείλεται στην οικονομική κατάσταση μίας χώρας και αφορά το σύνολο των πολιτών της δεν εμπίπτει στην έννοια της δίωξης, Κρίθηκε επίσης ότι ο αιτών δεν κινδύνευε να υποστεί στην χώρα του, με βάση το προφίλ του, βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, ούτε διέτρεχε κίνδυνο από την χρήση αδιάκριτης βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή ένοπλης σύρραξης και με την προσβαλλόμενη απόφαση η ενδικοφανής προσφυγή του απορρίφθηκε ως αβάσιμη, διότι στο πρόσωπό του δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις παροχής διεθνούς προστασίας. Κατόπιν τούτου, αφού επιπροσθέτως κρίθηκε ότι ο αιτών δεν αποδεικνύει σοβαρούς λόγους υγείας, μακροχρόνια παραμονή και ισχυρούς βιολογικούς δεσμούς στην Ελλάδα, ούτε διαπιστώνεται αντικειμενική αδυναμία απομάκρυνσης ή επιστροφής του στην χώρα καταγωγής του, λήφθηκε σε βάρος του και το μέτρο αυτό με τον όρο να επιστραφεί σε μέλος της οικογένειάς του, σε ορισθέντα κηδεμόνα ή σε κατάλληλες εγκαταστάσεις υποδοχής.

11.Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατά παράβαση νόμου, διότι στηρίζεται στην ΚΥΑ, με την οποία η Αίγυπτος χαρακτηρίστηκε ασφαλής χώρα καταγωγής, πλην όμως η εν λόγω κανονιστική πράξη κείται εκτός του πλαισίου της εξουσιοδότησης βάσει

της οποίας εκδόθηκε, άλλως δε ότι εκδόθηκε χωρίς να συντρέχουν οι διαδικαστικές προϋποθέσεις για την έκδοσή της. Τούτο δε διότι τόσο η 78391/2022 ΚΥΑ, με την οποία πρώτη φορά κρίθηκε η Αίγυπτος ως ασφαλής χώρα καταγωγής, όσο και οι μεταγενέστερες ΚΥΑ περί κατάρτισης εθνικού καταλόγου ασφαλών χωρών καταγωγής που επανέλαβαν τον χαρακτηρισμό αυτό, στηρίζονται στην 466958/20.12.2021 εισήγηση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, η οποία, όμως, αφενός δεν είναι δημοσιευμένη πουθενά, αφετέρου δε, εφόσον κάποιος αποκτήσει πρόσβαση στο κείμενό της, διαπιστώνει ότι είναι γραμμένη κατά το ήμισυ στην αγγλική γλώσσα, οι δε πηγές που χρησιμοποιεί δεν είναι επίκαιρες και τα όσα αναφέρουν θα έπρεπε να οδηγούν σε αντίθετο συμπέρασμα ως προς τον χαρακτηρισμό της Αιγύπτου ως ασφαλούς χώρας καταγωγής. Ειδικότερα, ο αιτών επισημαίνει ότι κατά το έτος 2021 η Αίγυπτος χαρακτηρίστηκε ως ασφαλής χώρα καταγωγής μόνο από τρία κράτη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Κύπρος, Σλοβενία και Μάλτα), ότι, με βάση τον δείκτη για την αξιολόγηση των πολιτικών δικαιωμάτων που προτείνει η οργάνωση «Freedom House», η Αίγυπτος χαρακτηρίστηκε μη ελεύθερη με βαθμολογία ως προς το επίπεδο ελευθερίας 18/100, ότι, σύμφωνα με την περιοδική έκθεση της «Διεθνούς Αμνηστίας», η Αίγυπτος συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρών που διατηρούν τη θανατική ποινή για κοινά εγκλήματα και ότι ο οργανισμός «Rule of Law in Armed Conflicts» επισημαίνει ότι η Αίγυπτος εμπλέκεται σε μη διεθνή ένοπλη σύγκρουση με την ένοπλη ομάδα «Wilayat Sinai». Περαιτέρω, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ακυρωτέα, διότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψιν της σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας το βέλτιστο συμφέρον του αιτούντος ως ανήλικου, ούτε διενεργήθηκε αξιολόγηση του συμφέροντος αυτού από ειδικούς επιστήμονες.. Επιπροσθέτως προβάλλεται ότι δεν διενεργήθηκε κατάλληλη έρευνα από την Διοίκηση, προκειμένου να εξακριβωθεί, κατά τρόπο συγκεκριμένο, εάν υπάρχει διαθέσιμη κατάλληλη υποδοχή για τον αιτούντα στο κράτος υποδοχής, όπως είναι απαραίτητο για την νόμιμη έκδοση απόφασης επιστροφής.

12.Επειδή, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στη σκέψη 7, ο χαρακτηρισμός τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής ανάγεται κατά κύριο λόγο στις διαδικαστικές πτυχές των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, όπως είναι η προθεσμία άσκησης προσφυγής, το όργανο που αναλαμβάνει την εξέταση της αίτησης και της προσφυγής, το δικαίωμα παραμονής κλπ. Τούτο δε, διότι ναι μεν δημιουργείται (μαχητό) τεκμήριο περί μη συνδρομής κινδύνου δίωξης των αιτούντων στη χώρα καταγωγής τους, πλην όμως οι αιτούντες μπορούν να ανατρέψουν το τεκμήριο αυτό αποδεικνύοντας ότι ειδικώς για την περίπτωση τους η χώρα καταγωγής τους δεν είναι ασφαλής και ως εκ τούτου απαιτείται σε κάθε περίπτωση εξατομικευμένη κρίση ως προς τις ουσιαστικές προϋποθέσεις παροχής διεθνούς προστασίας, εφόσον προβάλλονται συγκεκριμένοι ισχυρισμοί προς ανατροπή του εν λόγω τεκμηρίου. Εν προκειμένω, η προσβαλλόμενη απόφαση επικαλείται μεν τον χαρακτηρισμό της Αιγύπτου ως ασφαλούς χώρας καταγωγής, πλην όμως δεν αρκέστηκε στον χαρακτηρισμό αυτό, αλλά προέβη σε εξατομικευμένη κρίση. Ειδικότερα, αφού αξιολόγησε την αξιοπιστία των ισχυρισμών του αιτούντος ως προς τους λόγους που εγκατέλειψε την χώρα του, έκανε δεκτό ότι αυτός αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την Αίγυπτο λόγω σοβαρών οικονομικών δυσχερειών, ωστόσο απεφάνθη ότι όσα επικαλέστηκε δεν στοιχειοθετούν καν λόγο υπαγωγής του στο προστατευτικό καθεστώς του πρόσφυγα, ούτε λόγο παροχής επικουρικής προστασίας, στο βαθμό που συνδέονται με την γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας καταγωγής του, από την οποία επηρεάζεται το σύνολο των πολιτών της. Περαιτέρω, διαπίστωσε ότι ο αιτών δεν ισχυρίστηκε, κατά την προσωπική του συνέντευξη, ότι δεν θέλει να επιστρέψει στην χώρα του, φοβούμενος ότι θα πέσει θύμα ενδοοικογενειακής βίας. Με τον πρώτο λόγο ακύρωσης, όμως, ο τελευταίος πλήττει μόνο τον χαρακτηρισμό της χώρας καταγωγής του ως ασφαλούς, χωρίς μάλιστα ταυτόχρονα να επικαλείται ότι λόγω του χαρακτηρισμού αυτού υπέστη συγκεκριμένη βλάβη ως εκ της εφαρμογής στην περίπτωση του των διαδικαστικών ρυθμίσεων που αφορούν τις ασφαλείς χώρες καταγωγής, ούτε να αμφισβητεί την κρίση της Επιτροπής ότι οι οικονομικοί λόγοι δεν δικαιολογούν καταρχήν την παροχή διεθνούς προστασίας, ούτε, όμως, την αιτιολογία της απόρριψης ως αναξιόπιστου του ισχυρισμού του για την ενδοοικογενειακή βία. Ενόψει των ανωτέρω, η προσβαλλόμενη απόφαση, κατά το κεφάλαιό της που

αφορά την διεθνή προστασία, ερείδεται επαρκώς στις λοιπές, μη πληττόμενες ειδικώς με την κρινόμενη αίτηση ακύρωση, αιτιολογικές βάσεις της.

13.Επειδή, εξάλλου, ο έτερος προβαλλόμενος λόγος, ότι δεν αξιολογήθηκε το βέλτιστο συμφέρον του ανηλίκου αιτούντος, κατά το μέρος που πλήττει το ίδιο ως άνω κεφάλαιο της προσβαλλόμενης απόφασης προβάλλεται αβασίμως, διότι η λήψη υπόψη του βέλτιστου συμφέροντος ανήλικου τέκνου δεν συνεπάγεται την αποδοχή της αίτησης διεθνούς προστασίας, δεδομένου ότι η ανηλικότητα δεν αποτελεί αυτοτελή λόγο τέτοιας προστασίας. Κατά το μέρος όμως που προβάλλεται ότι δεν προηγήθηκε αξιολόγηση του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου αιτούντος προ της έκδοσης απόφασης επιστροφής, ούτε εξακριβώθηκε ότι υπάρχει συγκεκριμένη κατάλληλη υποδοχή για αυτόν στην χώρα καταγωγής του, ο ίδιος λόγος προβάλλεται βασίμως κατά του μέτρου της επιστροφής που επιβλήθηκε σε βάρος του, μη αρκούντος από την άποψη αυτή, σύμφωνα με όσα έγιναν ερμηνευτικώς δεκτά στην σκέψη 9, του όρου που τέθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση ότι αυτός πρέπει να επιστραφεί ή σε μέλος της οικογένειάς του ή σε ορισθέντα κηδεμόνα ή σε κατάλληλες εγκαταστάσεις. Τούτο, αφενός διότι δεν διαπιστώθηκε ποια είναι η συγκεκριμένη κατάλληλη σύμφωνα με το βέλτιστον συμφέρον του υποδοχή προ της επιβολής του επίμαχου μέτρου και αφετέρου διότι ο όρος αυτός αφορά την εκτέλεση της απόφασης ήτοι την απομάκρυνση του αιτούντος, ενώ η σχετική διαπίστωση της ύπαρξης συγκεκριμένης κατάλληλης υποδοχής αποτελεί προϋπόθεση της νόμιμης επιβολής του.

14.Επειδή, κατ'ακολουθία, η αίτηση αυτή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή, να ακυρωθεί το μέτρο επιστροφής που επιβλήθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση, ενώ κατά τα λοιπά η ίδια αίτηση πρέπει να απορριφθεί. Τέλος, λόγω της εν μέρει νίκης και ήττας των διαδίκων η δικαστική δαπάνη πρέπει να συμψηφισθεί μεταξύ τους [άρθρο 275 παρ. 1 β'εδάφιοτου Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (Α' 97), το οποίο εφαρμόζεται εν προκειμένω σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 5 του ν. 3068/2002 (Α' 274), όπως ισχύει, σε συνδυασμό με το άρθρο 4 παρ. 1 περ. στ' του ν. 702/1977 (Α' 268), όπως η περίπτωση αυτή προστέθηκε με το άρθρο 50 του ν. 3659/2008 (Α' 77)].

Διά ταύτα

Δέχεται εν μέρει την αίτηση ακύρωσης.

Ακυρώνει το μέτρο επιστροφής που επιβλήθηκε σε βάρος του αιτούντος με την IP663667/17.10.2024 απόφαση της 18ης Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών της Αρχής Προσφυγών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

Απορρίπτει κατά τα λοιπά την αίτηση.

Συμψηφίζει την δικαστική δαπάνη μεταξύ των διαδίκων

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στη Θεσσαλονίκη, στις 26-8-2025, και δημοσιεύθηκε στον ίδιο τόπο σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου αυτού, στις 15-9-2025.

Η Πρόεδρος Η Εισηγήτρια

Η Γραμματέας